Haminan kaupunki
kirjaamo@hamina.fi

MIELIPIDE ASEMAKAAVAMUUTOKSESTA (kuulemisen määräpäivä 12.11.2026)

Kaavan nimi: Horjalviikin teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos
Kaavatunnus: AK-557
Päivämäärä: 10.11.2026
Mielipiteen esittäjä: Suomen luonnonsuojeluliiton Kaakkois-Kymen yhdistys ry / Raija Seppälä, varapj.
Osoite: Seppäläntie 27 A 49480 Summa
Sähköposti ja puhelinnumero: mehilaispesa@gmail.com p. 050 529 4938
Asema osallisena: Yhdistyksen toimialueena on Hamina, Virolahti ja Miehikkälä

JOHDANTO 2

A. HUOMIOT LIITTYEN SUOJELTAVIIN LUONTOTYYPPEIHIN JA LAJEIHIN 3

1. Tervaleppäluhta 4
2. Savimaiden puro 4
3. Luhta- ja lehtokorvet, tuore kangas, kalliometsä 5
4. Kalliometsä ja piensuo 6
5. Lepakot 6
6. Liito-orava 7
7. Idänkirsikorento ja kirjoverkkoperhonen 9
8. Linnusto 9
9. Summanlahti / Horjalviikinlahti (T-1) 10

B. HUOMIOT LIITTYEN VIRKISTYSALUEISIIN (VL) 10

C. HUOMIOT LIITTYEN SUOJEVIHERALUEISIIN (EV) 12

D. HUOMIOT LIITTYEN YHDYSKUNTATEKNISTÄ HUOLTOA PALVELEVIIN RAKENNUKSIIN (ET) 12

E. HUOMIOT LIITTYEN TEOLLISIIN- JA MAANKAATOPAIKKOIHIN 13

1. Summan tehtaan suljettu kaatopaikka 13
2. MM Kotkamills Oy:n osittain käytössä oleva teollinen kaatopaikka 13
3. Kaupungin maankaatopaikka / Summan tehtaan entinen jäteallas 13

F. MUUT HUOMIOT 14

YHTEENVETO 14

LIITTEET 15

VIITTEET 15

JOHDANTO

Horjalviikin kaava-alue rajautuu pohjoisessa ja idässä Summan asuintaajamaan sekä pienteollisuusalueeseen, etelässä Tuike Finland Oy:n (Google) lähes 100 %:sti rakennettuun palvelinkeskusalueeseen ja lännessä mereen. Haminan kaupunki kaavoittaa aluetta suurimman maanomistajan Googlen ohjauksessa ja ehdoilla. Syyskuussa 2026 kaupungin ja Googlen välillä tehty kauppa ehtoineen on salattu asukkailta.

130 hehtaarin kaava-alueesta valtaosa, 80-90 %, on tällä hetkellä ilmakuvassa ja maastossa eri-ikäistä metsää, peltoa ja puustoista rantaluhtaa. Kaavakartttaa hallitsee kuitenkin 90 %:sti harmaa teollisuusalue, joka vääristää mielikuvaa alueesta. Aikoinaan Summan paperitehtaan tarpeisiin kaavoitettu alue sekä vielä kokonaan kaavoittamaton alue on tähän saakka saanut kasvaa metsää ja jättänyt runsaasti tilaa luonnolle ja lähivirkistykselle.

Esillä oleva kaavaluonnos ohjaa rakentamaan lähes koko 99 hehtaarin Teollisuusalueen (T-1) poikkeuksellisen rajulla tehokkuusluvulla 0.8, kun aikaisemmin tehokkuusluku oli 0.2. Nyt pienempi tehokkuusluku 0.2 on osoitettu vain T-alueen eteläosaan kahteen kohtaan, jossa on teollisia kaatopaikkoja ja jätevesialtaita, siis alueita, joihin ei voi helposti rakentaa. Rakentaminen tuleekin kohdistumaan korostetusti tällä hetkellä luonnon ja ihmisen kannalta tärkeimmille metsäisille alueille.

Kaavamitoituksessa T-1 alue kattaa kaava-alueesta 76 % ja rakennusoikeutta on noin 60 ha. Lähivirkistykseen (VL) on varattu kaavassa noin 7,5 ha, mutta tästä suurin osa, yli 5 ha sijaitsee kaukana asutuksesta, kolmen Googlen voimalinjan alla ja kupeessa. Kyseessä on sijainnin vuoksi pikemmin infrastruktuurin suoja-alue (EV) kuin lähivirkistysalue (VL).

Alueen pohjoiskärkeen on kaavassa jätetty 8 hehtaarin maa- ja metsätalousalue (M) ja sen itäpuolelle noin 2 hehtaarin VL-alue asutuksen suojaksi. Suojaviheraluetta (EV) on osoitettu 14 ha, joka tullaan rakentamisen yhteydessä todennäköisesti jyräämään tasaiseksi kentäksi rakentamisen tukialueeksi, koska aavoittajan mukaan suojaviheralueella ei tarvitse kasvaa mitään vaan merkintä EV ainoastaan estää rakennusten rakentamisen. EV-alueelle saa rakentaa suoja-aitoja ja meluvalleja eli käytännössä EV-aluetta voidaan käyttää myös poistettujen pintamaiden ja murskeen varastointiin.

Asemakaavamuutoksen myötä alueen arvokkaiden luontoarvojen ja elinympäristöjen säilymisen edellytyksien kerrotaan paranevan. Kaavamitoituksessa ei ole kuitenkaan varattu yhtään neliötä luonnon suojelemiseksi kaavamerkinnöillä LS tai VL/s. Luo-merkinnällä varustettuja suojeltavia kohteita on yhteensä 6,3 hehtaaria pieninä erillisinä saarekkeina alueen reunoilla. Suurin osa liito-oravametsistä on jätetty huomiomatta, samoin tärkeä yhtenäinen lepakoiden saalistusalue. Tuoreiden luontoselvitysten mukaan alueella tulisi suojella arvokasta luontoa noin 30 ha.

Kaava tulee valmistella uudestaan siten, että kaavassa huomioidaan Maankäyttö- ja rakennuslain määräykset turvallisesta ja terveellisestä asumisesta sekä luonnonsuojelu-, vesi- ja ympäristönsuojelulain määräykset ja viranomaisohjeet koskien arvokkaiden, suojeltavien luonnonympäristöjen ja rauhoitettujen lajien vaalimista ja säilyttämistä.

Viitaten johdantoon sekä vireillä olevaan Horjalviikin asemakaavan ja kaavamuutokseen ja sen liitteinä kaavoittajan esittämiin luontoselvityksiin, esitämme kaavoittajalle seuraavan mielipiteen kaavaluonnoksesta:

A. HUOMIOT LIITTYEN SUOJELTAVIIN LUONTOTYYPPEIHIN JA LAJEIHIN

Asemakaavamuutosta varten tehdyissä maastokartoituksissa kaavan selvitysalueella rajattiin 9 arvokasta, pääosin uhanalaista (CR, EN) luontotyyppikohdetta (FCG luontoselvitys 2026 kohteet ID1-ID9) sekä lailla suojeltavien eliölajien (liito-orava, lepakot, idänkirsikorento, kirjoverkkoperhonen) elinympäristöjä, joita ei ole kaavaluonnoksessa suojattu riittävin kaavamerkinnöin ja -määräyksin ja suurinta osaa ei ollenkaan.

Alueen etelä- ja länsiosassa on runsaasti liito-oravan aikaisempia todennettuja elinalueita ja soveltuvaa puustoa, jotka tulee vallitsevan oikeuskäytännön ja uuden kaavoittajaa sitovan ohjeistuksen (LVV 2026) mukaan suojella rakentamiselta ja alueita heikentävältä maankäytöltä (kuva 1). Alueella on todettu myös tärkeä yhtenäinen lepakoiden saalistus- ja ruokailualue. Kaavaan tulee sisältyä myös liito-oravalle elintärkeät kulkukäytävät elinalueiden ja metsien välillä sekä suojavyöhykkeet luontokohteille ja viherkäytäville, jotka ovat välttämättömiä luontotyypien vaatiman vesitalouden ja pienilmaston turvaamiseksi ja suojeltavien lajien elinolosuhteiden turvaamiseksi (Faunatica 2025, 2026 ja Kotkansiipi 2024).

Kaavan 130 hehtaarin alueelta on suojattu ympäristöä luo-merkinnöin yhteensä 6,3 ha. Luontokohteita ei ole turvattu vahvoilla suojelumerkinnöillä kuten sl tai VL/s eikä niiden osuutta ole merkitty kaavamitoitukseen. Kohteet eivät sijaitse rakentamiselta turvassa virkistysalueella (VL) vaan ne sijaitsevat erillisinä pieninä saarekkeina ilman suojavyöhykkeitä ja viherkäytäviä kaavan harmaalla T-1 alueella, jonka saa rakentaa poikkeuksellisen rajusti tehokkuusluvulla 0.8, jolloin luontoympäristö katoaa alueelta kokonaan. Aikaisemmin T-alueen tehokkuusluku oli alueen kaavassa 0.2 eli neljä kertaa pienempi. *”Asemakaavamuutoksen myötä suunnittelualueen arvokkaiden luontoarvojen huomioiminen ja suojeltujen lajien elinympäristöjen säilymisen edellytykset paranevat.”(kaavaselostus s.24)*

FCG:n luontoselvityksen perusteella kaava-alueella olisi suojeltava luontoympäristöjä yhteensä 19,33 ha (kuva 2). Koska FCG:n luontoselvityksen suojeltavista kohteista on jätetty pois suurin osa liito-oravan todennetuista elinalueista, liito-oravalle soveltuva puusto sekä kulkukäytävät, suojeltava alue tulisi olla vähintään 30 hehtaaria.

Puutteelliset ja puuttuvat kaavamerkinnät eivät turvaa arvokkaiden luontotyyppien ja lailla tiukasti suojeltavien lajien elinympäristöjä kuten aikaisempi käytäntö Hillonlahden pohjoispuolella ja Googlen parhaillaan rakentuvalla alueella osoittaa. *”Kaavassa osoitetuilla luomerkinnöillä pyritään varmistamaan, että uusi rakentaminen sijoittuu luontoarvoiltaan vähäisemmille alueille” (kaavaselostus s. 25).*

Todetut suojeltavat luontotyypit muodostavat selvitysalueella yhtenäisen suojelu- ja luontokokonaisuuden, joka toimii osin myös alueen tiukasti suojeltujen lajien (liito-orava, idänkirsikorento, kirjoverkkoperhonen, lepakot) elinympäristönä. Korkeimman hallinto-oikeuden vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaisesti yhtenäistä luontokokonaisuutta ei voida kaavoituksessa pilkkoa siten, että sen osien suojelutarve laiminlyödään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaan asemakaavassa on otettava huomioon luonnonympäristön ja sen arvojen vaaliminen sekä varmistettava, ettei kaava aiheuta ekologisten yhteyksien katkeamista tai arvokkaiden elinympäristöjen pirstoutumista.

Vaadimme, että

- luontokokonaisuudet suojavyöhykkeineen rajataan kaavakartalla yhtenäiseksi luonnonsuojelualueeksi (sl) ja/tai suojelumääräyksellä varustetuksi lähivirkistysalueeksi (VL/s).

- liito-oravan kaavasta pois jätetytyt elinalueet ja kulkukäytävät + soveltuva puusto sekä lepakoiden ruokailualueet sisällytetään kaavaan riittävän kokoisina (LVV:n ohjeistus 11/2026, liite 1) sitovin määräyksin merkinnöillä sl tai VL/s kuten luontoselvityksissä on esitetty.
- alueiden rajausta ei pilkota katu- tai korttelialueilla.

Perustelemme vaatimustamme lisäksi seuraavasti:

1. Tervaleppäluhta

Horjalviikinlahden pohjukassa sijaitseva erittäin uhanalainen Tervaleppäluhta (kohde ID 1) on sekä luonnonsuojelulailla tiukasti suojeltu luontotyyppi että erittäin uhanalainen (EN) biotooppi, joka on saanut kaikkein vahvimman suoran suojan Luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n nojalla.

Asemakaavassa kyseinen luontotyyppi on turvattava eikä kaava saa vaarantaa sen säilymistä. **Kohde tulee rajata** kaavakartalla **sl- tai /s-merkinnällä** ja sille on asetettava seuraavat sitovat kaavamääräykset:

- **Rakentamis- ja muuttamiskielto**: Alueella ovat voimassa luonnonsuojelulain mukaiset suojelumääräykset. Kaikenlainen rakentaminen, ojitus, maansiirtotyöt, maaperän muokkaus sekä puiden kaataminen ja muu kasvillisuuden muuttaminen on kielletty.
- **Vesitalouden ja hydrologian turvaaminen** (Kriittisin kohta): Luontotyypin nykyisiä hydrologisia olosuhteita, tulvintaa ja pohjaveden tasoa ei saa muuttaa ympäröivällä rakentamisella tai kuivatuksella. Aluetta ympäröivien tonttien ja katujen hulevesien hallinta on suunniteltava siten, että luhdan luonnollinen vedensaanti turvataan, mutta sinne ei johdeta haitallisia hulevesiä, kiintoaineita tai epäpuhtauksia.
- **Suojavyöhyke**: Luhdan ympärille on osoitettava riittävä suojavyöhyke, jolla estetään reunavaikutukset (kuten kuivuminen ja tuulisuuden lisääntyminen). Suojavyöhykkeellä puusto on säilytettävä luonnontilaisena.

MRL 54 §:n (asemakaavan sisältövaatimukset) ja luonnonsuojelulain yhteisvaikutuksesta johtuen kaava on lainvastainen, jos sen ympärille suunniteltu infrarakenne muuttaa luhdan vesitaloutta niin, että luontotyyppi heikkenee. Viereiset ojitukset ja salaojat laskevat pohjaveden pintaa, jolloin luhta kuivuu ja tervaleppien juuristo mätänee. Asfalteilta valuvat hulevedet tuovat mukanaan öljyjä, tiesuolaa ja ravinteita, jotka tuhoavat luhdan herkän sammal- ja kasvilajiston.

2. Savimaiden puro

Kaava-alueen lounaisosassa virtaa Horjalviikinlahteen alkuperältään luonnontilainen uoma, joka näkyy jo vuoden 1885 kartassa (kohde ID 5). Puro saa alkunsa Itälahdentie ja Horjalviikintien reunamilta. Puro on todennettu kaavaa varten teetetyssä luontoselvityksessä osittain luonnontilaiseksi savimaiden puroksi, joka on valtakunnallisessa uhanalaisuusarvioinnissa luokiteltu **äärimmäisen uhanalaiseksi (CR) luontotyypiksi**.

Kohde tulee turvata kaavakartalla ja -määräyksissä seuraavan lainsäädännön velvoittamalla tavalla:

Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §:n mukainen suora muuttamiskielto

Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaan luonnontilaisen tai siihen verrattavan pienveden, kuten puron, luonnontilan vaarantaminen on kiellettyä ilman lupa- ja valvontaviraston myöntämää poikkeuslupaa. Koska kyseessä on osittain luonnontilainen puro, sen uoman muuttaminen, putkittaminen tai sellaisten toimenpiteiden salliminen, jotka muuttavat puron vesitaloutta tai

heikentävät sen tilaa, on suoraan lainvastaisesta. Asemakaavassa ei voida osoittaa sellaista maankäyttöä, joka johtaa vesilain vastaisen tilanteen syntymiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 § (vaikutusten selvittäminen) ja 54 § (asemakaavan sisältövaatimukset)

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) 9 § velvoittaa, että kaavan vaikutukset on selvitettävä riittävästi, ja MRL 54 §:n mukaan asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon luonnonympäristön ja sen arvojen vaaliminen. Korkeimman hallinto-oikeuden vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaisesti virallisessa luontoselvityksessä todettua luontoarvoa (tässä tapauksessa äärimmäisen uhanalaista biotooppia) ei voida sivuuttaa kaavaprosessissa. Jos kaava luonnoksen muodossa mahdollistaa alueen heikentämisen, kaava ei täytä MRL 54 §:n mukaisia sisältövaatimuksia.

Vaaditut toimenpiteet kaavakarttaan ja -määräyksiin:

- Puro ja sen biologisen monimuotoisuuden sekä vesitalouden kannalta riittävä suojavyöhyke (rantavyöhyke) on erotettava omaksi alueekseen ja sille on osoitettava luonnonsuojelualuetta merkitsevä **sl-merkintä** tai vähintään **suojelumääräyksellä varustettu lähivirkistysaluevaraus** (esim. **VL/s** tai **VP/s**).
- Kaavamääräyksissä on nimenomaisesti kiellettävä purouoman muuttaminen ja rantametsän raivaaminen.
- Kaavaan on lisättävä **sitovat hulevesimääräykset**, joilla varmistetaan, ettei rakentaminen muuta puron virtaamaolosuhteita tulvapiikeillä tai johda kiintoainesta uomaan.
- Puro tulee ennallistaa alueen toimintaympäristön muuttuessa omistajanvaihdoksen ja perinteisen teollisen toiminnan vaihtuessa datakeskustoimintoihin lähialueella

Nykymuotoinen kaavaluonnos, josta puro puuttuu kokonaan, ja jossa sen suojelua ei ole turvattu sitovilla merkinnöillä, on maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesilain vastainen ja muodostaa suoran perusteen kaavasta valittamiseen hallinto-oikeuteen. Koska puro on todennettu luontoselvityksessä paikoin luonnontilaiseksi tai luonnontilaisen kaltaiseksi, kaavoittaja **ei voi tietoa sivuuttaa**, vaikka se olisikin unohtunut kaavakartalta.

Puroon liittyy myös muita velvoittavia suojeluperusteita / luontokokonaisuuksia:

- idänkirsikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikka
- luhtalehtokorpi (ID 4.)
- lepakoiden arvoluokan 2 ruokailu- ja saalistuspaikka
- liito-orava-alueita ja kulkukäytävä (Faunatica, liito-oravaselvitys 2026, kuva 2, s.11)

3. Luhta- ja lehtokorvet, tuore kangas, kalliometsä

Kaava-alueella sijaitsevat tervaleppäluhta (ID 1), tuore kangas (ID 2), luhta- ja lehtokorvet (ID 4, 6, 7) ja savimaiden puro (ID 5.) eivät ole erillisiä, toisistaan irrallisia saarekkeita, vaan ne muodostavat suorassa hydrologisessa ja biologisessa yhteydessä olevan yhtenäisen ekosysteemikokonaisuuden. Lehtokorven ja luhdan vesitalous sekä pienilmasto ovat täysin riippuvaisia puron luonnontilaisesta virtaamasta ja pohjaveden tasosta. Alueet toimivat myös direktiivilajien (liito-orava, idänkirsikorento, lepakot) elintärkeänä elinympäristönä. Kyseiset luhdat ja korvet sekä tuore kangas ovat uhanalaisia luontotyyppejä, jotka tulee turvata riittävin, edellä esitetyin kaavamääräyksin.

Luontoselvityksen mukaan Horjalviikin lahden tuntumassa sijaitseva tuore kangas (ID 2) sopii METSO-luokkaan I tai II. Viereinen kohtalaisen edustava kalliometsä (ID 3) on myös tärkeä lepakoiden ruokailualue.

Luhtalehtokorpeen (ID 4) liittyy myös muita velvoittavia suojeluperusteita / luontokokonaisuuksia kuten idänkirsikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikka, liito-orava-alueita ja kulkukäytäviä, lepakoiden ruokailu- ja saalistusalue ja suojeltava savimaiden puro.

Lehtokorvet (ID 6, ID 7) ovat liito-oravan elinalueita ja esimerkiksi Itälahdentien kahta puolta on koko matkan todettavissa liito-oravalle soveltuvaa sekametsää, joka tulee turvata hakkuilta ja rakentamiselta kulkuyhteyden säilyttämiseksi ydin- ja ruokailualueiden välillä.

4. Kalliometsä ja piensuo

Teollisuuskaatopaikkojen kainalossa, selvitysalueen kaakkoisosassa sijaitsevat suojeltavat luontotyypit kalliometsä (NT, silmälläpidettävä) ja uhanalainen (EN) boreaalinen piensuo. Kohteet (ID 8, ID 9) tulee yhdistää suuremmaksi yhtenäiseksi luontokokonaisuudeksi ja varustaa suojaavin kaavamerkinnöin.

Luontokokonaisuuteen tulee yhdistää myös lailla suojellun kirjoverkkoperhosen esiintymät, koska ne sijaitsevat samalla suhteellisen luonnontilaisella alueella. Perustelemme laajempaa rajausta tarpeellisilla suojavyöhykkeillä sekä kompensaatiolla: Kirjoverkkoperhosen esiintymät Savilahdenvuoren eteläpuolella on todennäköisesti kaikki menetty Googlen louhinnan ja rakentamisen yhteydessä (Faunatican raportteja 59/2025).

5. Lepakot

Lepakoiden suojelu perustuu Suomen luonnonsuojelulakiin (49 §), EU:n luontodirektiiviin (IV-liite) sekä EUROBATS-sopimukseen. Merkittävimmät uhat liittyvät vanhojen puiden (kolopuiden), rakennusten päiväpiilojen sekä keskeisten ruokailualueiden ja talvehtimispaikkojen (kuten kellarit ja luolat) häviämiseen tai heikentymiseen.

Kaavan lepakkokartoituksissa on havaittu runsaasti lepakoita lähes koko selvitysalueella (3 uhanalaista lepakkolajia pohjanlepakko, viiksisiippa ja vesisiippa). Arviolta puolet selvitysalueesta on lepakoiden suosimaa tärkeää saalistus- ja ruokailualuetta. Lepakoita ei ole muistettu huomioida kaavassa vaan niiden ruokailualueet on kaavoitettu T-1 merkinnällä ja tehokkuusluvulla 0.80.

Etenkin arvoluokan 2 lepakkoalueet suositellaan luontoselvityksessä säilytettävän ennallaan, sillä etenkin siipat suosivat ruokailualueinaan suojaista, vanhempaa puustoa. Lepakkoselvityksessä todetaan, että lepakoiden runsaan määrän perusteella lepakoiden lisääntymis- ja levevähdyspaikkoja on todennäköisesti selvitysalueen läheisyydessä eikä pystytä täysin sulkemaan pois mahdollisuutta, että levähdys- ja lisääntymispaikkoja on myös selvitysalueella.

Vaadimme, että asemakaavaa muutetaan lepakoiden vaatiman suojelun ja maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) vaatimusten täyttämiseksi seuraavasti:

- **T-1 kaava on siirrettävä pois lepakoiden tärkeältä ruokailualueelta.** Alueella tehty lepakkoselvitys osoittaa kaava-alueen olevan kolmen eri lepakkolajin tärkeä saalistus- ja ruokailualue. Näin korkea rakentamisen tehokkuus tuhoaa alueen puuston ja kasvillisuuden kokonaan, mikä hävittää lepakoiden ravintonaan käyttämän hyönteisfaunan ja siten itse lepakot. Tämä on MRL 54 §:n sisältövaatimusten (luonnonympäristön vaaliminen) vastaista.
- **Kaava-alueelle on tehtävä tarkentava lepakkoselvitys ennen kaavan hyväksymistä.** Nykyinen selvitys jättää avoimeksi luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla ehdottomasti suojeltujen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen olemassaolon. Korkeimman hallinto-

oikeuden oikeuskäytännön mukaisesti kaavan vaikutusten arviointi ei voi perustua puutteelliseen tietoon. Kaavaa ei voida hyväksyä ennen kuin mahdolliset pesä- ja talvehtimispaikat on luotettavasti poissuljettu tai paikannettu.

- **Lepakoiden ruokailualue ja siirtymäreitit on turvattava SL- tai VL/s merkinnöillä.** Alueen poikki on osoitettava katkeamaton, valaisematon ja puustoinen ekologinen yhteys, joka takaa lepakoiden elinolosuhteiden säilymisen.
- **Kaavaan on lisättävä sitova määräys, joka kieltää lepakoiden käyttämien alueiden valaisemisen**, sillä voimakas keinovalo estää useimpien lepakkolajien saalistuksen.

Mikäli kaavaa ei muuteta vastaamaan luonnonsuojelulain henkeä ja MRL:n selvitysvelvollisuutta, kaava tulee olemaan lainvastainen ja siitä tullaan valittamaan hallinto-oikeuteen.

6. Liito-orava

Liito-orava on Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV (a) laji ja Suomen luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla tiukasti suojeltu. Lain mukaan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on ehdottomasti kiellettyä.

Luonnonsuojelulain vastaisuus

Kaava-alueen etelä- ja länsiosassa on todettu runsaasti liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja vain muutamia vuosia sitten. Se, että paikat on jätetty pois kaavasta, rikkoo maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vaatimusta kaavan vaikutusten riittävästä selvittämisestä.

KHO:n päätöstä 2451/2023 sovelletaan tällä hetkellä myös tyhjinä oleviin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Kyseisessä päätöksessä todetaan, että lisääntymis- tai levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto kattaa myös aiemmin tunnetut paikat, jos ne ovat lajille edelleen soveliaita ja on riittävän todennäköistä, että ne voidaan asuttaa uudelleen.

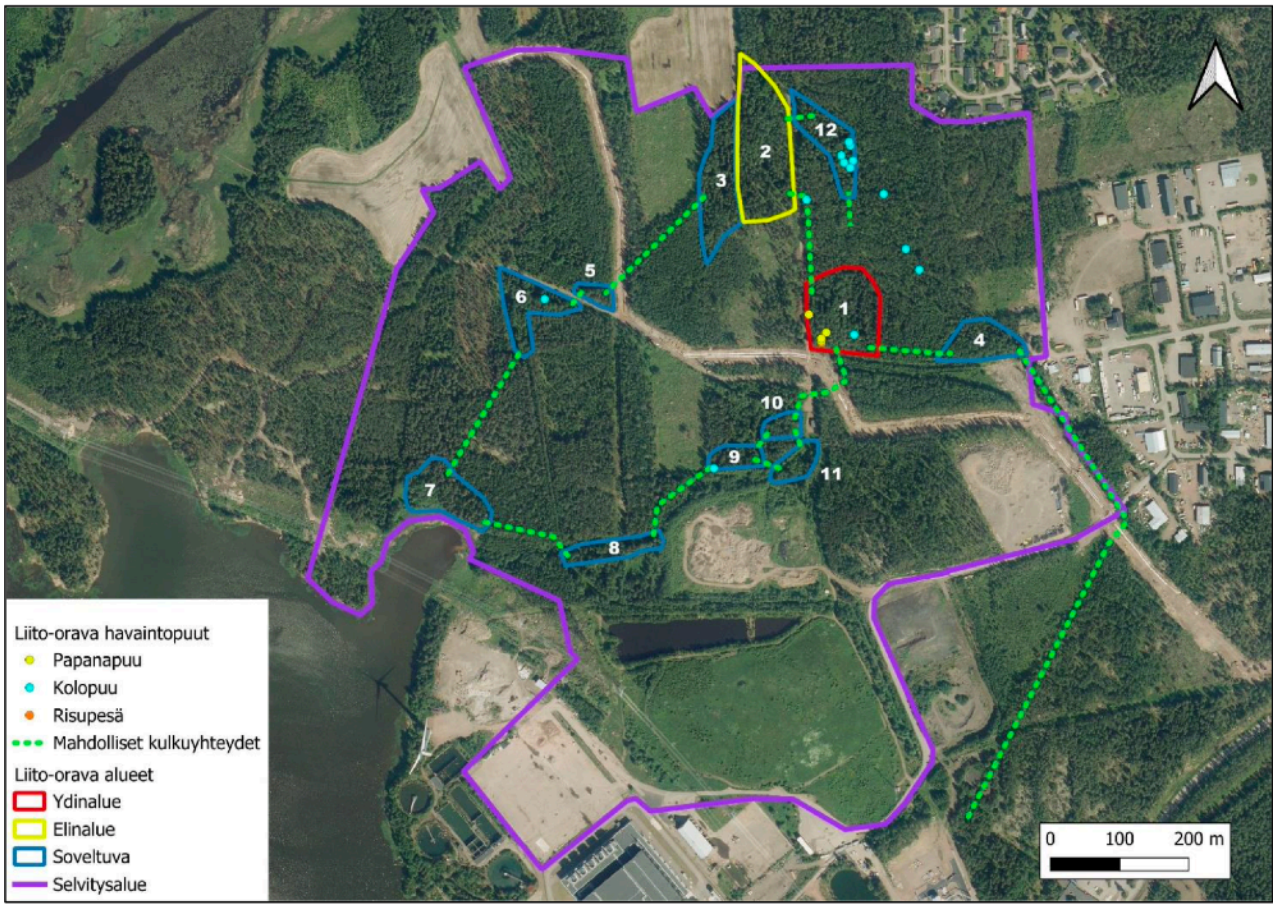
Alueet on suositeltu myös tuoreimmissa kartoituksissa suojeltaviksi (Faunatica 2025, 2026, Kotkansiipi 2024). Alueet kulkukäytävineen on merkitty tuoreimpaan liito-oravaselvitykseen, mutta ne puuttuvat kaavasta sekä FCG:n arvokkaiden luontotyyppien kartasta **(kuvat 1 ja 2)**. Liito-orava käyttää reviirinsä pesä- ja ravintopuita vuorotellen eri vuosina, joten muutama vuosi sitten asuttu paikka on yhä suojeltu, ellei sen voida varmuudella osoittaa pysyvästi hylätyksi.

Lupa- ja valvontaviraston tuoreen (v. 2026) metsänkäsittelyohjeen mukaan *”Suunnittelussa tulee välttää saarekkeita ja nauhamaisuutta. Jos liito-oravalle soveltuvaa metsää on kohteella vain nauhamaisena, tulee säästettävässä metsäalueessa huomioida kuitenkin ensisijaisesti metsäalueen soveltuvuus liito-oravalle, ei metsäalueen muoto.”* **(Liite 1)**.

Viranomaisohjeistuksen (LVV) laiminlyönti

Lupa- ja valvontaviraston (LVV 11/2026) voimassa olevan tiukan kansallisen suojeluohjeistuksen mukaan liito-oravan pesä- ja levähdyspuiden ympärille on jätettävä vähintään puolen hehtaarin (0,5 ha) kokoinen koskematon ydinsuojavyöhyke, jossa suojaetäisyys pesäpuusta käsiteltävään alueeseen on vähintään 25 metriä. Lisäksi ydinalueen ympärillä on säilytettävä laajempi useamman hehtaarin tukialue. Nyt ehdotettu T-1-kaava mahdollistaa teollisuusrakentamisen suoraan näille suojelualueille, mikä johtaisi suojeltujen paikkojen laittomaan hävittämiseen.

Kulkukäytävien puuttuminen

Kuva 1. Näyttökuva Faunatican liito-oravaselvityksestä, johon on merkitty aikaisemmat sekä soveltuvat liito-oravan elinalueet sekä kulkukäytävät kaavan elinalueiden välillä ja yhteys eteläisiin elinalueisiin. Faunatican raportteja 83/2026 s. 4. Samat alueet on merkitty myös Luontoselvitys Kotkansiiven raporttiin v. 2024, jossa myös todetaan sivulla 9, että *”Osa aiempien vuosien havaintopaikoista todettiin kevään 2024 maastokäynneillä avohakatuiksi”*. Kysymyksessä on luonnonsuojelurikos.

Kaavaehdotuksessa ei ole osoitettu liito-oravan elinalueita yhdistäviä kulkukäytäviä. Liito-oravan elinympäristön säilyminen edellyttää puustoisia, vähintään 10 metriä korkeita ja riittävän yhtenäisiä puustokäytäviä, joissa puuttomat katkot eivät ylitä 20–30 metriä. Teollisuuskaavan toteuttaminen nykyisellään katkaisisi elinalueiden väliset yhteydet, mikä eristäisi oravapopulaation ja siten heikentäisi sen elinalueita luonnonsuojelulain vastaisesti.

Viherkäytävät on merkitty liito-oravaselvityksiin sekä uuteen että vanhempiin, asiantuntijoiden toimesta ja ne tulee sisällyttää myös kaavaan tuoreiden LVV:n ohjeiden mukaisesti (liite 1). Kaavoittaja ei voi sivuuttaa asiantuntijoiden tekemiä kartoituksia ja havaintoja. Suojeltavissa kohteissa tulee ottaa oikeuskäytännön ja ohjeiden mukaan huomioon kaikki tehdyt tuoreet liito-oravaselvitykset ja havainnot sekä soveltuva puusto.

Vadimme, että

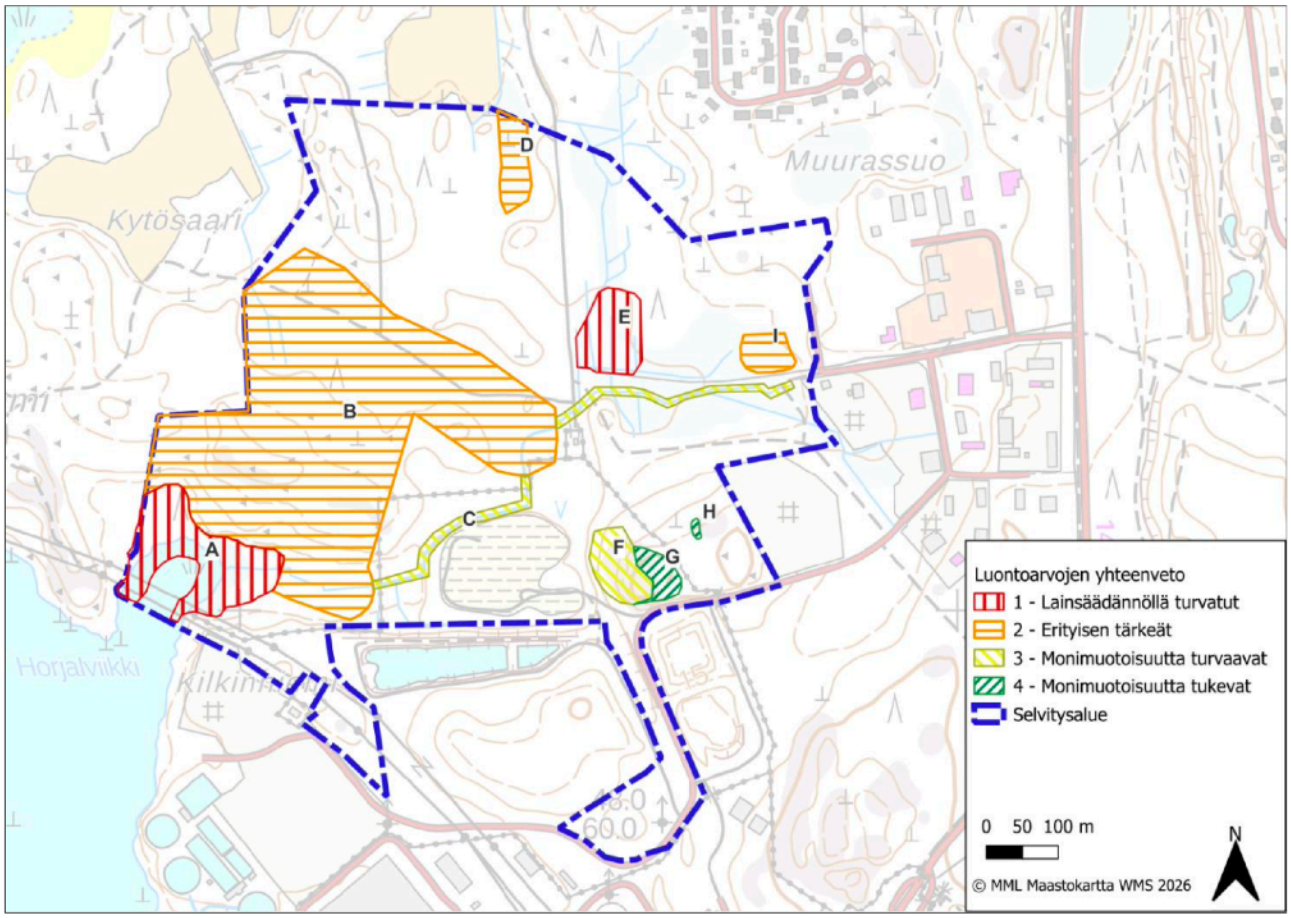
- T-1 kaava on siirrettävä pois todennetuilta liito-oravien elin- ja kulkualueilta ja rajattava ja muotoiltava uudelleen niin, että liito-oravan elinalueet ja niiden väliset kulkuyhteydet turvataan lainmukaisesti.
- kaavaan lisätään siitä pois jätetyt vanhemmat liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat
- kaavaan merkitään liito-oravan ydinsuojavyöhykkeet siten, että ne täyttävät Lupa- ja valvontaviraston (LVV) voimassa olevat vähimmäiskoon vaatimukset (vähintään 0,5 ha ydinalue per pesäpuu).

- Kaavakarttaan ja -määräyksiin osoitetaan katkeamattomat ja riittävän leveät kulkukäytävät (puuston korkeus yli 10 m, aukeiden maksimileveys 20–30 m) elinalueiden välille.
- Liito-oravien **elinalueet turvataan ls- tai VL/s -merkinnöillä**

7. Idänkirsikorento ja kirjoverkkoperhonen

Idänkirsikorentoa esiintyy alueella vain Horjalviikinlahden tuntumassa ja sen esiintymisalue sisältyy ja liittyy muihin alueen merkittäviin luontotyyppeihin kuten on jo edellä todettu.

Kirjoverkkoperhosta esiintyy selvitysalueen kaakkoiskulmassa ja esiintymisalueet tulee yhdistää kahteen suojeltavaan läheiseen luontotyyppiin (kallioalue ja piensuo).

Kuva 2. Näyttökuva FCG:n luontoselvityksestä (s. 34), jossa näkyvät selvitysalueen arvokkaat luontotyyppikohteet. Kartasta puuttuvat pääosin aikaisemmin todetut liito-oravan elinalueet, soveltuvat alueet sekä välttämättömät kulkukäytävät elinalueiden välillä, jotka näkyvät kuvassa 1.

8. Linnusto

Kaavasuunnittelua varten on teetetty linnustoselvitys, joka puuttuu tietopyynnöllä saamistamme selvityksistä: FCG Rakennettu Ympäristö Oy 2026: Haminan Horjalviikin pesimälinnustoselvitys.

Pesimälinnustoselvityksissä alueelta havaittiin luontoselvityksen yhteenvedon mukaan yhteensä 56 lintulajia. Luontoselvityksestä ei käy ilmi, koskeeko luku pesiviä lintulajeja vai kaikkia alueella havaittuja lintulajeja eikä havaintokertoja ja ajankohtaa ole kerrottu. Yhteenvedon mukaan alueella havaittiin useita huomionarvoisia lajeja, joista merkittävimmät olivat vaarantuneet **pyy** ja **töyhtötiainen** sekä **lintudirektiivin liitteen I laji kehrääjä**.

Kehrääjästä tehtiin useita havaintoja selvitysalueella, ja lajin arvioitiin pesivän alueella. Kehrääjähavaintojen painopiste sijoittui varttuneita mäntyjä ja avoimia kallioisia osia sisältävään metsäympäristöön, joka vastaa hyvin lajin tyypillistä elinympäristöä. Maastokäynnillä 1.11.2026 kuulimme todennäköisesti myös hömötiaisen.

Koska kysymyksessä on jokisuisto ja merenranta-alue, joka vaihettuu luhtien ja korpien kautta paikoin varttuneiksi seka- ja kalliometsiksi, aluetta on suojeltava monimuotoisuutensa vuoksi myös linnustolle. Linnustoselvitys ja linnustolle suotuisat alueet tulee ottaa huomioon kaavassa VL merkinnöin kuten ne on selvityksessä osoitettu. Linnustoselvitys olisi tullut olla nähtävillä jo luonnoksen kuulutusaikana kuten muutkin luontoselvitykset.

9. Summanlahti / Horjalviikinlahti (T-1)

Summanlahti, jonka osa on Horjalviikki, on luokiteltu EMMA-alueeksi eli lahti kuuluu ekologisesti merkittäviin vedenalaiisiin meriluontoalueisiin. Summanlahdella kulkee myös kalaväylä (siniviherkäytävä) Summanjoelle, jota on kunnostettu ja kunnostetaan edelleen meritaimenen ja vaellussiian nousun ja kutumahdollisuuksien parantamiseksi ja uhanalaisten kalojen palauttamiseksi jokeen.

Teollinen raskas rakentaminen louhintoineen ja maamassojen läjityksineen ei sovellu tehtäväksi rantaan asti hulevesivaikutusten takia. Lisäksi rakentamisen tehokkuusluku 0.8 poistaisi T-1 alueelta kaiken kasvillisuuden, mikä lisäisi haitallisia hulevesivaikutuksia lahden alueelle. Kalasto myös häiriintyy ja karkottuu voimakkaiden äänien vuoksi, jota jo 15 vuotta jatkunut rakentaminen räjäytyksineen alueella aiheuttaa.

Kaavoittaja on päättänyt säilyttää Horjalviikinlahden alueella T-1 merkinnän. T-merkintä mahdollistaa tarvittaessa rannan teknisen muokkaamisen. T-merkityn vesialueen teollinen käyttö (kuten lämpimämmän jäähdytysveden palauttaminen mereen tai ruoppaukset) saattaa vaurioittaa lailla suojeltavaa herkkää meri- ja rantaluontoa, johon laskee myös vesilailla suojeltava savimaiden puro.

Horjalviikinlahti lähivesineen tulee suojella rakentamiselta ja ruoppauksilta. T-merkintää ei voi nykyisellään perustella luonnonsuojelullisesti arvokkaalla alueella.

Vaadimme, että T-merkinntä poistetaan Horjalviikinlahden osalta ja läheiseltä vesialueelta ja varustaa alue W/s -merkinnällä, jolloin teollinen toiminta rannassa estetään kaavalla. Googlella on vanhalla alueellaan käytössä jo yli 2 km merenrantaa, johon on mahdollista sijoittaa tarvittavia lisärakenteita.

B. HUOMIOT LIITTYEN VIRKISTYSALUEISIIN (VL)

”Kaavan koilliskulmaan on osoitettu lähivirkistysalue (VL), joka rajautuu olemassa olevaan asutukseen. Suunnittelualueen länsiosaan on osoitettu toinen lähivirkistysalue (VL), joka rajautuu vesialueeseen (W).”

Vastustamme kaavaluonnosta, jossa perinteiset asutusta palvelevat lähimetsät muutetaan raskaaksi teollisuusalueeksi poikkeuksellisen suurella tehokkuudella (e=0.80) ja julkisivukorkeudella (+55 m), ja suurempi virkistysalue osoitetaan kolmen voimajohtolinjan alle kilometrien päähän asutustaajamasta. Vaadimme, että asukkaiden aitojen virkistysalueiden riittävyys ja laatu turvataan Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisesti. **Infrastruktuurin suojavyöhyke ei ole laissa tarkoitettu virkistysalue.** Kaavan todellinen virkistysaluemitoitus on vaatimaton (noin 2 ha / 130 ha) huomioiden, että kaava ulottuu Uuden-Summan asutustaajamien takapihoille.

Kaava-alueella sijaitsevat lähimetsät rantoineen ovat alueen asukkaille tärkeää virkistysaluetta. Alueen korvaaminen tiheällä datakeskusrakentamisella tuhoaa kokonaan virkistysarvot sekä luonnon monimuotoisuuden heikentäen merkittävästi myös asuinalueen viihtyisyyttä. Rakentaminen myös romahduttaa asuntojen arvon kuten on käynyt muuallakin maailmassa, missä datakeskuksia on rakennettu asuinrakennusten takapihoille. Datakeskustoimijat ovat myös joutuneet lunastamaan asuinrakennuksia mm. meluhaitan vuoksi. Rakentamisaikaisen mittavan haitan lisäksi tulee toiminnan aikaiset melu- ja valohaitat sekä turvallisuusuhat, koska suuret datakeskusalueet ovat kriittistä infrastruktuuria.

Virkistysalueen laadun ja käytettävyyden täydellinen estyminen (MRL 54 §)
MRL 54 §:n mukaan asemakaavalla on luotava edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Esitetty kaavaratkaisu, jossa virkistysalue rajautuu kolmen voimalinjan alle ja 55 metriä korkeiden konesalimassojen kylkeen, sotii suoraan tätä vaatimusta vastaan:

- **Jatkuva teollinen meluhaitta:** Datakeskusten jäähdytysjärjestelmät ja muuntoasemat aiheuttavat jatkuvaa, ympärivuorokautista matalataajuista huminaa. Kun tähän yhdistetään voimalinjojen sähköinen surina, alueelta häviää virkistyskäytön edellytyksenä oleva meluton luonnonrauha.
- **Massiivinen visuaalinen ja varjostushaitta:** 55 metriä korkeat teollisuusrakennukset hallitsevat maisemaa täysin ja varjostavat viereistä kapeaa virkistysaluetta. Alue muuttuu luonnonmukaisesta metsästä ankeaksi, teollisuusrakennusten puristuksessa olevaksi kuiluksi.
- **Käyttörajoitukset:** Voimalinjojen alla oleva johtoalue on teknistä joutomaata, jossa korkean, näkösuojaa antavan puuston kasvattaminen on kielletty turvasyistä.

Vaikutusten arvioinnin puutteellisuus (MRL 9 §)
MRL 9 § edellyttää kaavan vaikutusten monipuolista arviointia. Kaavaluonnoksessa ei ole otettu huomioon jättimäisen teollisuusrakentamisen ja voimalinjojen *yhteisvaikutusta* ihmisten elinoloihin ja virkistysmahdollisuuksiin:

- Alueelta hävitetään perinteinen lähimetsä, joka on toiminut suojana ja puskurina.
- Korvaavaksi esitetyn alueen tosiasiallista käyttöarvoa ei ole tutkittu tilanteessa, jossa sitä rasittavat sähkölinjat, teollisuusmelu ja massiiviset seinärakenteet.

Mikroilmaston ja luonnonympäristön muuttuminen
Perinteisen metsän hävittäminen ja sen korvaaminen laajalla asfaltoidulla/rakennetulla teollisuustontilla (e=0.80) muuttaa alueen hulevesitaseita ja mikrosäätä (nk. urbaani lämpösaareke-ilmiö). Datakeskuksen poistoilma ja laajat kattopinnat lämmittävät ympäristöä, mikä yhdessä voimalinjavyöhykkeen avoimuuden kanssa heikentää entisestään jäljelle jäävän kapean kaistaleen luonto- ja virkistysarvoja.

Vaadimme, että kaavan jatkovalmistelussa:

- Virkistysalueet sijoitetaan riittävän etäälle datakeskustonteista ja voimalinjoista, jotta ne voivat tarjota asukkaille aidon, meluttoman ja turvallisen ympäristön.
- T-1 alueen rajausta muutetaan korvaamalla T-1 merkintä VL ja VL/s merkinnöillä kaavan pohjoisosassa.
- Rakentaminen keskitetään kaavan eteläosan teolliselle alueelle.
- Teetetään kattava meluselvitys ja visualisointi (3D-mallinnus), jossa osoitetaan 55 metriä korkeiden rakennusten todellinen varjostus- ja maisemavaikutus asuinalueiden ja virkistysalueiden suunnasta.
- Asetetaan kaavamääräyksiin tiukat ehdot datakeskuksen julkisivumateriaaleille, maisemoinnille sekä jäähdytyslaitteiden äänieristykselle haittojen minimoimiseksi.

C. HUOMIOT LIITTYEN SUOJEVIHERALUEISIIN (EV)

Suunnittelualueen pohjois- ja länsiosiin on osoitettu suojaviheralueet (EV), jotka rajautuvat teollisuusalueeseen T-1. Suojaviheralue on tarkoitettu suojaamaan ympäröiviä alueita kuten asutusta viereisen liikenneväylän tai teollisuusalueen aiheuttamilta haitoilta, kuten melulta, pölyltä ja saasteilta eikä alueelle pääsääntöisesti saa rakentaa mitään rakennuksia tai pysyviä rakennelmia. Suojaviheralueen tehtävä on toimia puskurina, joka vaimentaa melua ja parantaa maisemaa.

Huomioiden raskaasti rakennettavan T-1 alueen sijainti suhteessa jo rakennettuihin asuin- ja pienteollisuusalueisiin, kaavassa osoitetut suojaviheralueet (EV) eivät todennäköisestitule säilymään puustoisina suoja-alueina vaan ne jyrätään puuttomiksi datakeskusrakentamisen tukialueiksi. Tulee myös huomata, että pohjoisella EV-alueella sijaitsee liito-oravan suojeltava elinalue. **Vaadimme**, että pohjoinen EV-alue varustetaan VL/s merkinnällä ja läntisellä suurella EV-alueella turvataan sen kasvillisuus ja suojapuusto asianmukaisin kaavamerkinnöin (es. VL).

D. HUOMIOT LIITTYEN YHDYSKUNTATEKNISTÄ HUOLTOA PALVELEVIIN RAKENNUKSIIN (ET)

”Suunnittelualueen keskeltä on siirretty yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET) suunnittelualueen itäreunaan Holvikujan ja Horjalviikintien kulmaukseen. Teollisuusalueen pohjoispuolelle ja suojaviheralueen keskelle on osoitettu pieni yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET), johon olisi tarkoitus rakentaa kevytrakenteinen pumppaamo.”

Kaavaluonnoksessa pohjoisen EV-alueen keskelle on osoitettu ET-alue, johon suunnitellaan rakennettavaksi ”kevytrakenteinen” pumppaamo. Uudesta kaavasta on poistunut Itälahdentien alapäässä sijainnut jätevesipumppaamo (ET). Onko tarkoitus siirtää jätevesipumppaamo kyseiseen paikkaan vai Holvikujan ja Horjalviikintien kulman ET-alueelle ?

Kaavoituksen tiedotustilaisuudessa kuulimme lähialueen asukkaalta, että suojaviheralueeksi kaavaan merkityllä alueella oli jo kaadettu leveälti pois asutusta suojaavaa metsää eli onko kevytrakenteisen pumppaamon rakentaminen jo aloitettu, vaikka kaavoitus on vasta alullaan ja alueella on liito-oravametsää ? Kaatuiko liito-oravametsää jo pois pumppaamon tieltä ? Liito-oravan elinalueiden hävittäminen on luonnonsuojelurikos.

Pumppaamoa ei voi rakentaa liito-oravalle osoitetulle suojelualueelle, koska rakentaminen tuhoaa ison osan elinalueesta ja sen tarvitsemat kulkukäytävät. Näin on tapahtunut jo monin paikoin Hillon alueella, johon on rakennettu luontoarvoista piittaamatta ”pieniä kevytrakenteisia” yhdyskuntateknisiä rakennuksia ja putkilinjoja teineen ja kääntöpaikkoineen. Koska pumppaamolle tulee putkia, pumppaamon rakentaminen edellyttää laajoja maanrakennustöitä pumppaamon ympärillä olemassaolevien tai uusien putkien kaivamiseksi ja sijoittamiseksi.

Onko Itälahdentien päässä sijaitsevan jätevesipumppaamon siirrosta tehty jo päätös vai tehdäänkö päätös etupainotteisesti kaavassa poistamalla pumppaamo asemakaavasta nykyiseltä paikaltaan ?

Muistutamme myös, että nykyinen jätevesipumppaamo sijaitsee äärimmäisen uhanalaisen savimaiden puron vieressä, jota on jo heikennetty merkittävästi putkittamalla uomaa ja rakentamalla tie ja parkkialue. Jätevesipumppaamon reunamilla on myös muita suojeltavia luontoarvoja, jotka tulee ottaa huomioon, jos pumppaamo poistetaan nykyisestä paikasta.

Vaadimme, että
- pohjoinen ET-alue siirretään toiseen paikkaan, koska yhdyskuntateknistä rakentamista ei voi sijoittaa liito-oravan suojelualueelle
- jätevesipumppaamon käytöstä poistossa huomioidaan viereinen äärimmäisen uhanalaisen luontotyyppi savimaiden puro sekä sen ympäristön luontoarvot
- alue ja puro ennallistetaan

E. HUOMIOT LIITTYEN TEOLLISIIN- JA MAANKAATOPAIKKOIHIN

Kaavaselostuksessa todetaan, että suunnittelualueella sijaitsee Summan tehtaan suljettu tehdaskaatopaikka ja osittain toiminnassa oleva MM Kotkamills Oy:n teollisuuskaatopaikka sekä niihin liittyvä lammikkopuhdistamo, johon johdetaan molempien kaatopaikkojen suotovedet. Alueet on kaavassa varustettu PIMA-merkinnöillä T-1 alueen sisään ja rajattu rakennusaluemerkinnällä. Kaavoittaja toteaa, että PIMA-merkintä edellyttää maaperän pilaantuneisuuden selvittämistä ja maaperän puhdistamista tarvittaessa viimeistään rakennustöiden aikana.

Kaavaan ei ole merkitty kolmatta alueella sijaitsevaa kaatopaikkaa (2,85 ha) lammikkopuhdistamon pohjoispuolella puron eteläreunassa eikä kaava-alueen itäosassa sijaitsevaa varastokenttä (n. 3,5 ha), jossa myös varastoidaan näkyvästi maa-aineksia. Näillä alueilla ei ole tarkentavia kaavamerkintöjä.

1. Summan tehtaan suljettu kaatopaikka
Tehtaan vanha kaatopaikka (6 ha) on suljettu vuosina 2004-2006 ja se on jatkuvassa suotovesien ja kaasujen tarkkailussa (LVV). Kun kyseessä on käytöstä poistettu teollisuuskaatopaikka, asemakaavaan tulisi merkitä rakentamisrajoituksia, koska kaatopaikka-alueen maaperä painuu ja sieltä muodostuu kaatopaikkakaasuja tai suotovesiä vuosikymmenien ajan. Kaavaan tulisi asettaa ehdoton rakentamiskielto tai määräys siitä, että alue voidaan ottaa vasta pitkän jälkihoidon jälkeen vain esimerkiksi rajattuun viheraluekäyttöön.

2. MM Kotkamills Oy:n osittain käytössä oleva teollinen kaatopaikka
Selostuksesta ei käy ilmi, mikä on Kotkamillsin kaatopaikan (1,2 ha + 1,8 ha) tilanne ja miksi se on merkitty rakennusalueeksi, vaikka kyseessä on teollinen, osittain käytössä vielä oleva teollinen kaatopaikka, jonka rakennuskäyttöön otto edellyttää monia toimia ja lupia painumisen, suotovesien ja kaasujen takia.

3. Kaupungin maankaatopaikka / Summan tehtaan entinen jäteallas
Alue (2,85 ha) on toiminut alunperin paperitehtaan jätealtaana (näkyy v. 1990 kartassa). Jäteallas on merkitty myös Kotka-Hamina seudun strategiseen yleiskaavaan lammikkopuhdistamon pohjoispuolelle (kaavaselostus s. 17). Jätealtaasta on johtanut oja Horjalviikinlahteen (ja johtaa ehkä edelleen ?). Miten alueen käyttö jatkui ja milloin allasta alettiin täyttämään ja kenen toimesta ? Miksi altaan täyttöä ei ole asianmukaisesti luvitettu, vaikka kyseessä on ollut teollinen jäteallas. Minkälaisia vesiä altaaseen on johdettu ja onko altaan maaperä saastunut ?

Alueen nykyistä eikä aikaisempaa käyttöä ole kuvattu kaavaselostuksessa eikä kaupungin v. 2019 ympäristöluvassa, jossa mainitaan ainoastaan, että kyseessä on uusi

toiminta, mutta ei kerrota mitään itse kaatopaikka-alueesta tai sen historiasta. Onko allasta täytetty ehkä jo tehtaan toiminnan aikana, kun vanha kaatopaikka suljettiin vuonna 2002 ja tehdas toimi kuitenkin vuoteen 2008 ? Mitä massoja alueelle on ajettu ennen luvitusta ja minkälaisessa jätevesikäytössä se on ollut tehtaan aikana ? Mikä on alueen tilanne Googlen maakaupan jälkeen ? Onko alue edelleen maankaatopaikkana vanhoilla luvilla ?

Kaatopaikka sijaitsee luontokohteen ID5 savimaiden puro, laidalla, heti sen eteläpuolella ja suotaa vedet suoraan puroon. Maaperästä riippuen se uhkaa myös koko kosteaa luhta-aluetta, jos sinne edelleen läjitetään maa-aineksia. Alueelle on luvassa sallittu läjityskorkeus +22 metriä ja se erottuu jo nyt korkeana aidan takana ja uhkaa puron viereistä luhtaa.

Teollisuuskaatopaikat on merkittävä asemakaavaan
Kaatopaikkojen kohdalla merkintä on lakisääteisesti välttämätön, sillä kaatopaikkatoiminnalla ja sen poikkeuksellisilla jälkihoitovelvoitteilla on suuria vaikutuksia alueen muuhun maankäyttöön, terveyteen, turvallisuuteen ja ympäristöön.

Vaadimme, että
- kaava-alueen teolliset kaatopaikat ja maankaatopaikat (3-4 kpl) merkitään selvärajaisesti kaavakarttoihin asianmukaisin merkinnöin ja velvoittavin lisämääräyksin
- kaupungin luvittaman maankaatopaikan / entisen tehtaan jätevesialtaan tilanne selvitetään ja läjitys alueelle lopetetaan

F. MUUT HUOMIOT

Kaavaluonnoksessa osoitettu **rakennuskorkeus +80 metriä on liian korkea** ympäröivään rakennuskantaan nähden, jos rakentaminen ulotetaan pienteolliuusalueen ja asutustaajamien kupeeseen kaavan pohjois- ja itäosassa. Rakentaminen aiheuttaa merkittävää varjostusta ja yksityisyyden menetystä naapuritonteille. Rakennuskorkeutta tulee laskea merkittävästi ja sopeuttaa korkeus ympäröivään rakennuskantaan.

YHTEENVETO

Kaavaluonnos on ristiriidassa luonnonsuojelulain, vesilain ja maankäyttö- ja rakennuslain määräysten sekä Lupa- ja valvontaviraston viranomaisohjeiden kanssa liittyen liito-oravan elinalueiden turvaamiseen metsänkäytössä sekä arvokkaiden luontotyyppien suojeluun. Kaavan T-1 alue rakentamistehokkuudella 0.8 ei ole mitenkään yhteensovitettavissa kaava-alueen pohjoisosan merkittävien luonto- ja virkistysarvojen kanssa. Kaavaa ei voida hyväksyä esitetyssä muodossa.

Vaadimme, että kaavaluonnoksen jatkovalmistelussa kaikki olemassa oleva merkittävä luontotieto saatetaan kaavakarttaan asianmukaisin sl tai /s -merkinnöin ja määräyksin esitettyjen ehdotusten mukaisesti ennen kaavaehdotuksen asettamista nähtäville.

Kaavan jatkovalmistelussa tulee luonnon ohella ottaa huomioon myös asukkaiden elinolosuhteet ja virkistysarvot, joista suurin osa on menetetty Googlen ja kaupungin rakentamisen takia. Koko Hillonlahden pohjoispuolisen alueen ympäristö kylineen ja kesäpaikkoineen on jyrätty tasaiseksi piittaamatta asukkaista tai alueen merkittävistä luontoarvoista tai rakentamisen vaikutuksista Summanlahteen tai Hillonlahteen, jolla on myös merkittäviä vedenalaisia luontoarvoja.

Hillon-Petkeleen-Summan metsäiset kallioalueet reunamineen on muutettu teollisuuskentiksi louhimalla Paksuniemi, Petkelvuori ja viimeiseksi Googlen toimesta Savilahdenvuori, joka olisi tullut ehdottomasti suojella. Luonto- ja luonnoneläimet on karkoitettu pysyvästi asuinsijoiltaan ja asukkaiden lähivirkistysalueet on tuhottu. Horjalviikin kaava-alueen pohjoisosa tulee kokonaan suojella rakentamiselta korvauksena menetetyistä luonto- ja virkistysarvoista lähialueella.

LIITTEET

1. Lupa- ja valvontavirasto 2026: Miten liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikat tulee huomioida metsänkäytön suunnittelussa ja toteutuksessa.

https://lvv.fi/documents/242146171/258687699/Liito-oravan%20lis%C3%A4%C3%A4ntymis-%20tai%20lev%C3%A4hdyspaikkojen%20s%C3%A4ilytt%C3%A4minen_suomi.pdf/14014a26-2412-67d6-f773-7fed472f2424?t=1792649163016

VIITTEET

- Faunatica Oy, 30.4.2025: Haminan Summan palvelinkeskusalueen laajentumisalueen liito-oravaselvitys vuonna 2025
- Faunatica Oy, 22.8.2025: Haminan Summan palvelinkeskusalueen laajentumisalueen liito-oravaselvitys vuonna 2025
- Faunatican raportteja 83/2026: Haminan Summan pohjoisosan lisäselvitysalueen liito-oravaselvitys vuonna 2026
- Faunatican raportteja 59/2025: Uhanalaisten perhosten esiintymisselvitys Haminan Summan asemakaava-alueella vuonna, 2025
- FCG Rakennettu ympäristö Oy, Haminan Horjalviikin luontoselvitys, 14.9.2026
- FCG Rakennettu ympäristö Oy, 22.5.2026: Haminan Horjalviikin viitasammakko- ja idänkirsikorentoselvitys
- Haminan kaupunki, PÖYTÄKIRJANOTE 27.08.2019 Lupavaliokunta Hamina/131/2019 72 § Ympäristölupa maa-ainesten läjittämiseen, Hamina
- Luontoselvitys Kotkansiipi: Haminan Horjalviikin teollisuusasemakaavan muutokseen liittyvä liito-oravaselvitys 2024
- Luontoselvitys Kotkansiipi: Haminan Horjalviikin teollisuusasemakaavan muutokseen liittyvä kirjoverkkoperhosselvitys 2024

Haminassa 10.11.2026
Suomen luonnonsuojeluliiton Kaakkois-Kymen yhdistys

Raija Seppälä, varapj.
p. 050 529 4938
mehilaispesa@gmail.com

Lea Jauho, sihteeri
p. 040 775 3398
lea.merita@gmail.com